

XXIX TAVALINE PÜHAPÄEV A AASTAL

(Esimene lugemine Js 45:1.4-6)

Lugemine prohvet Jesaja raamatust:

Nii ütleb Issand oma salvitule Kүүrosele, kelle paremast käest ma olen kinni haaranud, et alistada tema ees rahvad ja teha relvituks kuningad, avada temale kõik ukсед, nii et ükski neist ei jääks tema ees suletuks: “Oma sulase Jaakobi ja oma äravalitu Iisraeli pärast ma kutsusin sind nimepidi ja andsin sulle aunime, ilma et sa oleksid mind tundnud. Mina olen Issand ja kedagi teist ei ole, ei ole ühtki Jumalat peale minu. Mina võötasin sind, ehkki sa mind ei tundnud, et oleks teada hommikumaalt kuni õhtumaani, et ei ole teist peale minu, mina olen Issand ja kedagi teist ei ole!”
See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps 96:1.3. 4-5. 7-8. 9-10ac R:7)

R: Tunnistage Issanda au ja väge.

Laulge Issandale uus laul!

Laulge Issandale, kogu maailm!

Kuulutage rahvaste seas tema kirkusest,
kõikidele rahvastele tema imetegudest.

R:

Tõesti, Issand on suur ja kõrgeks kiidetav,
tema on kardetavam kõikidest jumalatest.

Sest kõik rahvaste jumalad ei ole jumalad,
kuid Issand on teinud taeva ja maa.

R:

Tunnistage Issandat, kõik rahvahõimud,
tunnistage Issanda au ja väge.

Tunnistage Issanda nime kirkust,
tooge ande tema õuedele.

R:

Kummardage Issandat pühas ehtes,
tema palge ees värisegu kõik maailm.

Kuulutage rahvastele: Issand on kuningas,
tema mõistab rahvaile kohut õiguse järgi.

R:

(Teine lugemine 1Te 1:1-5b)

Lugemine püha apostel Pauluse esimesest kirjast tessalooniklastele:

Paulus, Silvanus ja Timoteus tessalooniklaste kogudusele Jumalas, meie Isas ja Issandas Jeesuses Kristuses: Armu teile ja rahu! Vennad, me täname Jumalat teie eest, nii sageli kui me palves teie peale mõtleme. Ja peame aina meeles, kuidas usk on teid õhutanud tegudele ja armastus sundinud nägema vaeva, ning et teie olete pannud oma lootuse Issanda peale. Me teame, et teie, Jumalale armsad vennad, olete äravalitud, sest kui me kuulutasime teie juures evangeeliumi, siis mitte tühja sõnaga, vaid täie kindlusega väes ja Pühas Vaimus.

See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Jh 14:23)

Halleluuja. Andke keisrile, mis temale kuulub,
ja Jumalale see, mis on Jumala oma. Halleluuja.

(Evangeelium Mt 22:15-21)

Lugemine püha Matteuse evangeeliumist:

Sel ajal pidasid variserid nõu, kuidas saaksid nemad Jeesust tema sõnadest lõksu püüda. Ja nad läkitasid tema juurde oma jüngreid, ühes Heroodese poolehoidjatega, et need ütleks temale: “Õpetaja, me teame, et sa räägid tõtt ja õpetad Jumala teed tões, ega sõltu kellestki, sest sina ei vaata inimese peale. Ütle nüüd meile, mida arvad sina: kas keisrile tuleb maksu maksta või ei?” Aga Jeesus nägi läbi nende kurja kavatsuse ning ütles: “Teie silmakirjatsejad! Miks te mind kiusate? Näidake mulle seda raha, millega te maksu maksate!” Ja nemad andsid tema kätte teenari. Jeesus küsis: “Kelle pilt ja nimi sellel on?” Ja nemad vastasid: “Keisri.” Aga tema ütles neile: “Andke siis keisrile, mis temale kuulub, ja Jumalale see, mis on Jumala oma.”

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, kas te teate, kui pikk aeg on miljon sekundit? Miljon sekundit teeb kokku

üksteist ja pool päeva. Aga kui pikk aeg on miljard sekundit? Arvake ära? Kas on see teilegi üllatus kuulda, et miljard sekundit kestab kolmkümmend üks ja pool aastat. Selline on miljoni ja miljardi vahe.

Järgmine küsimus: kui suur on Eesti riigi eelarve? Sel hetkel, kui ma viimati riigi teatajasse pilgu heitsin, arvestati tulude kogumahuks 15,6 miljardit ja kulude poolele 16,8 miljardit eurot. Kui me üritaksime nüüd hetkeks kehastuda valitsuse liikmeks, kes peab otsustama selle raha kasutamise üle, kuid ei ole niisuguste mahtudega ümberkäimiseks kompetentne, siis võib aimata, kust tuleb tema suhtumine: kui raha on nii palju, siis mis see ära ei ole! 16 miljardi euro juures on ju üsna ükskõik, kui palju maksab ministri ametiauto – kas 50.000 või 100.000, 200.000 tuhat või veel rohkem...? Kui raha on nii palju, kas pole see siis ükskõik, kui kallid on maksumaksja arvelt tasutud ametilõunad, välisreisid ja riigi esindajate luksuslik elustiil.

Mida saaksime meie selle vastu ette võtta? Ega vist ei saagi midagi teha, lihtsa inimese osaks jääb vaid palvetada:

Issand, halasta... Kristus, halasta... Issand, halasta...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, ühiskonna haldamine ja juhtimine ei ole kunagi olnud kerge. Keisril oli selles mõttes lihtsam, sest sisuliselt oli tema kui seadusandja ise seadusest väljaspool ning võis teha mida tahtis – kartma pidi ta ainult oma ambitsioonikate lähikondlaste intriige, liiga kõrgete maksude pärast puhkevaid rahvaülestõuse ja välisvaenlasi piiri taga.

Tänapäeva demokraatia tingimustes on poliitiku olukord keerulisem. Isegi kui juhtpositsioonil asuval inimesel pole halbu kavatsusi, võib tal ette tulla kahe tooli vahele istumisi. Näiteks kui ülemus otsib endale lojaalseid alluvaid või kaastöölisi, siis paratamatult saab ta ennekõike usaldada neid inimesi, keda ta tunneb. Ja kes need siis on? Kes muud kui sugulased, koolikaaslased või isiklikud sõbrad. Kui aga saab avalikuks, et mõni poliitik on võtnud talle alluvasse ametkonda tööle oma sugulase või otsustanud riigihanke jaoks avalikul konkursil oma sõbra firma kasuks, siis on kerge tuua see avalikkuse ette kui korrupsioonijuhtum. Paraku – ei maksa olla naiivne! – enamasti see ühel või teisel viisil muidugi korrupsiooniks ka osutub. Pigem on niisuguste tehingute eesmärk ikka sõbrale meelehea tegemine, mitte maksumaksjale kulude kokku hoidmine.

Ilmaliku võimu enda kätte haaramine ja kasutamine on olnud alati üsna ettearvamatu – justkui mängukann saatuse käes. Vaadakem kasvõi ajalukku: juba piiblit lugedes leiame kuningas Sauli õukonnast Taaveti, kes oli algselt lihtsõdur tema armees, kuid sai tema järel kuningaks. Nii olid ka mitmed keisrid algselt mingid vähetähtsad ametimehed oma eelkäija õukonnas. Lähiajaloost on

võibolla veelgi paremini paremini meeles Adof Hitler, kes oli alguses vaid üks läbikukkunud kunstnik Austriast, kuid tõusis saatuse tahtel Saksamaal riigijuhiks; samuti oli mitmeid aastakümneid kogu Venemaad ja Ida-Euroopat hirmuvalitsuse all hoidnud Jossif Stalin oma nooruses pelk pangaröövel Georgiast – tollase Vene impeeriumi äärealadelt. Sarnaseid arenguid pole inimühiskonnas ilmselt ka tulevikus võimalik vältida.

Pole juhuslik, et Jeesus võttis aluseks keisri kujutise mündil, kui ta püüdis selgitada, mis vahe on üksikisiku eraelu ja poliitilise moraali reeglitel. Poliitikat ei saa teha päris kristliku ligimesearmastuse vaimus, nii nagu ka karjane ei saa mõelda nagu lammas ja lähtuda ainult lammaste omavahelistest suhetest. Paratamatult peab ta mõtlema ka ümbruskonnas varitsevatele huntidele, karudele, lõvidele ja kõigile muudele kiskjatele. (Muide, ka inimeste maailmas on ju kõik needsamad tegelased olemas, ning nad oskavad pealegi suurepäraselt lambanahka rõivastuda...) Lõpuks, mis parata, on ju ka karjane see, kes haljale aasale juhatamise kõrval oma lambaid ka pügab ja sööb nende liha.

Sellepärast tasub tähele panna, et Jeesuse tähendamissõnad – isegi neis, mis räägivad taevariigist – käituvad kuningad ja muud isandad üsna sarnaselt maistele valitsejatele: nad lepivad omavahel kokku üle oma rahvaste peade, heidavad oma alamaid vangikongi, lasevad neid hukata, ründavad sõjaga ja põletavad oma vaenlaste linnu. Niisamuti on ju ka Jumala igavese kohtu mõte selles, et tema ise on seadusandja ja tema otsustab, kes on halvad inimesed, kes mõistetakse hukka, või kes on head ja õiged ning pälvivad taevariigi.

Armsad õed ja vennad, nii kurb kui see ka ei ole, ei pääse me siin maailmas paraku mitmesugustest topeltmoraalidest: alates juba perekonnast, kus on raske leida hästitoimivat vahekorda kiituse ja laimuse vahel, õigluse ja andestuse vahel. Seda enam peab riigi reakodanik leppima sellega, et paremal juhul saab ta kord üle mitme aasta anda valimistel oma hääle, osaleda vahel ehk ka protestimeeleavaldustel, kuid tema palgast arvestatab riik maksud maha iga kuul.

Jah, seda küll, vastab tõele. Aga kui päris aus olla, siis Jumala ees peame me täitma oma kohust kogu aeg: igal päeval, iga tunnil, igal minutil, igal sekundil... Aamen.